

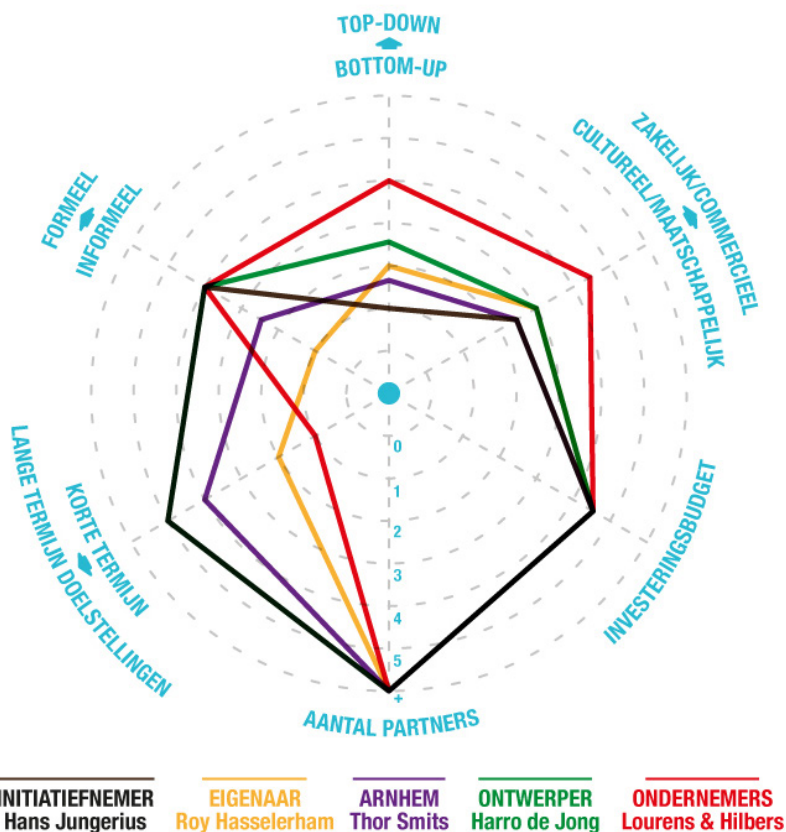
DTO COLLEGE 2015 MIDDLE UP DOWN

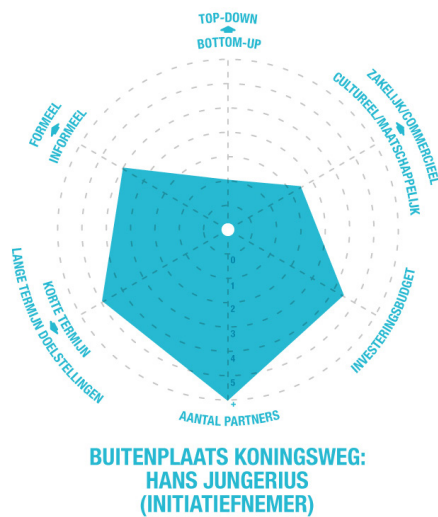
BUITENPLAATS KONINGSWEG ARNHEM

Interviews

Hans Jungerius		initiatiefnemer
Harro de Jong	Buro Harro	landschapontwerper
Roy Hasselerharm	KWP	eigenaar
Thor Smits	Arnhem	ambtelijk opdrachtgever
Oscar Lourens		beeldend kunstenaar
Florentijn Hofman		beeldend kunstenaar

Hans Jungerius is initiatiefnemers voor de planvorming op de twee voormalige defensieterreinen aan de Koningsweg. Hij vond al lang dat Arnhem slecht verbonden was met de Veluwe door de vele hekken en andere barrières zoals de A12. Ook hoorde hij dat defensieterein Kop van Deelen verkocht was aan de Hoenderlogroep die er een gesloten inrichting ging maken. Jungerius vond dat de hindernissen tussen Arnhem en de Veluwe geslecht moesten worden in plaats van de verheking in stand te houden. In april 2007 hoorde hij dat de aangrenzende defensieterreinen Koningskamp Noord en Zeven Provinciën worden zouden verkocht door Defensie. In totaal zouden 54 terreinen afgestoten worden met een paar verdienlocaties, waaronder deze.

Jungerius heeft toen een bijeenkomst belegd met Edwin Verdurmen, Harro de Jong, Martijn Duineveld en René Vossenbelt om na te denken over de potenties van de plek. Via het netwerk van Verdurmen (directeur van architectuurcentrum CASA) is in 2008 conceptontwikkelaar Frank Donders erbij gehaald en hij heeft ontwikkelaar KWP, corporatie Portaal en atelierbeheerder SLAK erbij gehaald. Landschapsarchitect Harro de Jong is daarna een landschapsplan gaan maken voor de terreinen en het consortium KWP-Portaal-SLAK heeft een bieding gedaan.

Een belangrijk moment was het winnen van de bieding en in 2011 in het terrein aangekocht door KWP. Vanaf de zomer dat jaar is Jungerius er gaan wonen en heeft hij de functie van culturele gangmaker vervuld. Vanaf oktober 2011 heeft de stichting G.A.N.G., waar Jungerius deel van uitmaakte, het culturele event Woeste Gronden georganiseerd. Stichting G.A.N.G. produceerde het centrale deel en regelde de PR. Kunstenaars/bewoners op het terrein programmeerden enkele andere locaties zoals de kapel (Brieke Drost) en de Guestroom (Glas/Lourens) Portiersloge (Mirjam Geelink). Later, toen G.A.N.G. stopte, hebben de kunstenaars/bewoners de culturele programmering overgenomen onder de naam Code Rood. Ook organiseerde Jungerius in samenwerking met defensie vanaf 2011 rondleidingen op en rond het terrein met nadruk op de context van het gebied in ruimte en tijd.

Later kwamen er meer bewoners op het zoals beeldend kunstenaar Florentijn Hofman en een stel uit Amsterdam die de brandweergarage kochten om er horeca te vestigen.

Jungerius heeft onlangs een team samengesteld om een visie voor de omgeving te maken. Dit team bestaat uit André Dekker (Observatorium), Janine Caalders (Bureau Buiten) en Stichting Verborgten Landschap (Jungerius en Caro Delsing). Voor de realisatie van deze visie ligt er nu een aanvraag bij de Provincie Gelderland om het project voor de komende vier jaar een flinke impuls te geven.

De rol van culturele huismeester is met het beëindigen van de stichting G.A.N.G. zo goed als gestopt. Hij is nu met name adviseur voor KWP en mediator tussen nieuwe kopers en de ontwikkelaar. Daarnaast richt hij zich nu met Stichting

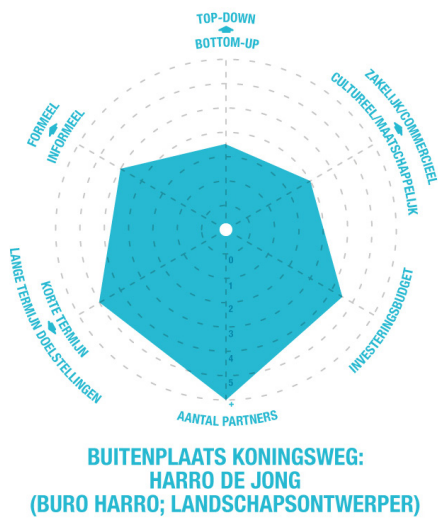
Verborgen Landschap op het gebied rondom Buitenplaats Koningsweg en de ontwikkeling van een landschapspark tussen Arnhem en De Hoge Veluwe. Hiermee bedrijft hij een vorm van gebiedsontwikkeling waarbij cultuur -zowel erfgoed als beeldende kunst- leidend is en een verbindende rol speelt tussen verschillende beleidsterreinen (cultuur, erfgoed, toerisme, gebiedsontwikkeling, landschap en natuur). KWP hield veel af en mist daardoor kansen. KWP wil ook een culturele enclave realiseren, maar dwaalt soms af naar andere functies. In het begin was KWP zelf in gesprek met partijen die de ontwikkeling van het concept niet ten goede zou komen. Momenteel gaat het beter en gaat KWP voor een culturele bestemming. Het ontwikkelproces duurt wel erg lang. Jungerius ziet een aantal vertragingfactoren, zoals de natuurwetgeving, monumentenprocedures en andere regelgeving.

Jungerius heeft een pand op het terrein gekocht en verbouwd tot woning. Hij heeft een koopcontract met ontbindende voorwaarden. Mocht het bestemmingsplan, dat nog moet worden vastgesteld, geen permanente woonbestemming toestaan, dan koopt KWP het pand terug. Wel heeft Jungerius dan het eerste recht van terugkoop, bijvoorbeeld als het wel een recreatiewoning kan zijn. Hij loopt dus risico maar dat schat hij niet zo hoog in. De signalen vanuit gemeente zijn op dit moment positief. In totaal is door de gezamenlijke bewoners en eigenaar al een ruim drie miljoen geïnvesteerd in de gebiedsontwikkeling.

Jungerius ziet in de gemeente soms een hindermacht, hoe positief zo ook meedenken. Enkele ambtenaren zijn bondgenoten, zoals de gemeentelijk opdrachtgever, groenbeheerder en stadsecoloog. Monumentenzorg is lastig omdat ze de lat hoog leggen, maar moeilijk beslissingen durven nemen.

Jungerius zal zich blijven inzetten voor zijn ambitie om stad en Veluwe te verbinden. Daar is nog veel voor nodig. Arnhem heeft een prachtige achtertuin die nog steeds erg moeilijk toegankelijk is. Hij hoopt dat Buitenplaats Koningsweg een stepping stone wordt tussen Arnhem en de Veluwe. Er zijn veel losse verbanden en veel potentie hebben als er een connectie is. Zo zijn er jaarlijks drie miljoen bezoekers binnen een straal van vijf kilometer. Daarnaast komen veel mensen kamperen en de natuur bezoeken. Het indrukwekkende erfgoed van de Fliegerhorst Deelen (tijdens WOII één van de grootste vliegvelden van Europa en thans het grootste Rijksmonument van ons land met meer dan 200 gebouwen) en het interessant landschap zijn ook succesfactoren. Het hoeft ook niet te lukken van vandaag op morgen. Het gaat over landschap en dat is iets wat langzaam veranderd. De stad is in meer dan 70 jaar beetje bij beetje afgesneden van de Veluwe. Er zal aardig wat jaren duren voordat de verbinding er weer is. Maar met de herbestemming van Buitenplaats Koningsweg en de plannen voor Landschapspark Schaarsbergen is al wel vast begonnen met het herstel van de verbinding.

Volgende > Harro de Jong

Harro de Jong werd in 2007 door Hans Jungerius gevraagd om mee te denken over een manier om het terrein, dat te koop zou komen, te transformeren tot een culturele enclave. Jungerius en De Jong kregen al snel een gedeelde visie over het terrein waar landschap, cultuur(historie) en kunst een centrale rol zouden krijgen. Het gebied zou ook een stepping stone worden in een "culturele corridor" tussen Arnhem en het Kröller-Müller Museum, een verbinding tussen Arnhem en de Veluwe waar Arnhem zo prachtig tegenaan ligt, maar zo weinig trots op lijkt.

De Jong zag mooie kansen om in de visie de relatie tussen mens en natuur op het terrein te versterken door middel van verschillende woningtypologieën en een inrichtingsplan. Het lijvige publieke programma van eisen dat bij de verkoop een paar jaar later de basis moest zijn van de transformatie had veel zaken verregaand vastgelegd - naar de mening van De Jong weinig consistent en slecht onderbouwd. Er mocht bijvoorbeeld zonder opgave van rede alleen in de te restaureren rijksmonumenten worden gewoond, niet per se de handigste gebouwen voor dat doeleinde.

Voor veel creativiteit leek daardoor weinig ruimte over. De truc die Buro Harro vervolgens in samenwerking met MVRDV uithaalde met het maken van het masterplan was om de tegenstrijdigheden en de luwten in het programma van eisen op te zoeken en daar de ruimte te vinden. Door de Veluwe over het terrein te trekken en de te restaureren historische enclaves daar 'uit te snijden' ontstond er als nog een mooi plan.

De Jong noemt meerdere aspecten die het proces vertraagd hebben: hoewel er dus aan het Programma van Eisen voldaan was met de bieding moesten alsnog tal van personen tot in de details van alles vinden van de plannen. Omdat de gemeente de grond gaat overnemen moet het inrichtingsplan tot in detail klaar zijn terwijl het bestemmingsplan nog steeds niet gewijzigd is - wat alvast beginnen nauwelijks mogelijk maakt (het is nog steeds militair terrein). De rijksmonumenten verbouwen tot woningen levert de te verwachten problemen op. Er werd zout op vele slakken gegooid (niemand wilde fouten maken), maar niemand zette zich in voor een goed proces. De Jong is van mening van de ouderwetse manier van werken (powerplay en onder druk zetten) in een proces als dit niet goed werkt. Je kan elkaar beter vanuit de positiviteit opzoeken en een goed proces inzetten, gericht op een goede chemie en een flow. Dat is hier niet gelukt, de energie is vaak ver te zoeken. Er zijn perioden geweest dat De Jong zich een jaar of langer niet met het plan bemoeide. Ook ziet De Jong dat andere partijen moe worden van de vertragingen. Het terugtrekken van Portaal heeft het proces ook geen goed gedaan. De culturele programmering is

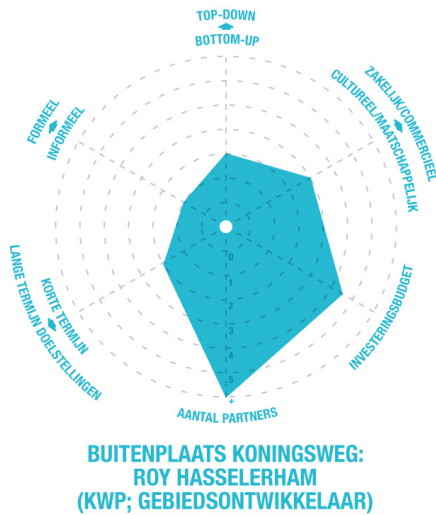
daarentegen geweldig op gang gekomen. Code Rood heeft zelfs de Arnhemse Cultuurprijs gewonnen en Buitenplaats Koningsweg is in 2015 uitgeroepen tot broedplaats van het jaar.

in 2012 heeft De Jong zelf een pand gekocht om er zijn kantoor in te vestigen. Hij kwam er namelijk achter dat hij zelf de doelgroep was voor hun ontwikkelvisie van het terrein. Het was voor De Jong een waardevolle les om zelf onderdeel van de ontwikkeling te worden: "be the change". Ook

de komst van Florentijn Hofman in 2013 was een belangrijk moment. Hij was bezig met zijn feestaardvarken in het Bartokpark en was op zoek naar een nieuwe woon- en werkruimte. Hij had al gebeld met KWP maar werd afgewezen. De Jong heeft Florentijn Hofman toen rondgeleid op het terrein en hij raakte verder geïnteresseerd. Hofman heeft toen het "scharniergebouw" gekocht. Zonder inzet van De Jong was het waarschijnlijk niet zover gekomen. Eveneens in 2013 werd de brandweergarage gekocht door een horecaondernemer. Dit was een goede stap en past perfect binnen het concept voor het terrein. Daarna kwamen er meer geïnteresseerden, maar deze worden door KWP i.v.m. met het nog te wijzigen bestemmingsplan momenteel afgehouden.

De Jong wil ook de connectie met de omgeving maken. Het ten oosten aangrenzende landgoed De Heuvelink is onlangs aangekocht door een stel dat graag wil samenwerken om routes te verbinden. Ook de huurder van het even verderop gelegen Nieuw Vrijland (ook woonachtig op Buitenplaats Koningsweg) wil meedoen. Behalve de route noord-zuid (Arnhem-Veluwe) zijn De Jong en Jungerius dus ook bezig met de oost-west verbindingen. De aan de westzijde gelegen Bunker Diogenes zou ook kunnen aansluiten. De Arnhemse beeldend kunstenaar Rob Voerman heeft onlangs een ontwerp gemaakt voor een boskapel in de noord-zuid corridor. Ook zijn er momentele gesprekken over een samenwerking met de internationale kunstexpositie Sonsbeek2016 en is er, samen met de gemeente Arnhem, een visie in de maak voor de noord-zuid corridor. Buitenplaats Koningsweg, maar ook de omgeving ervan, moet uiteindelijk een gaaf gebied worden met een uitstraling tot ver buiten Arnhem.

Volgende > Roy Hasselerharm

Roy Hasselerharm is projectontwikkelaar en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Buitenplaats Koningsweg namens KondorWessels Projecten (KWP). Een groep initiatiefnemers heeft KWP en Portaal in 2009 benaderd om mee te doen met de planvorming. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een planvorming en bieding op het terrein. KWP wilde meedoen vanwege de interessante samenwerking met Portaal en de groep initiatiefnemers. Het was vanaf het begin duidelijk dat het niet zozeer een winstgedreven plan zou zijn, maar wel interessant vanwege de bijzondere opgave en samenwerking. KWP wilde destijds ook wat meer projecten doen in de regio Arnhem.

Eerst waren er tien partijen geïnteresseerd in de bieding, maar dat werden er steeds minder vanwege de crisis en de dichtgetimmerde randvoorwaarden. Uiteindelijk was het consortium KWP/Portaal/initiatiefnemers de enige partij die geboden heeft in april 2010. Vervolgens moest er flink onderhandeld worden met het Rijksvastgoedbedrijf en de Dienst Landelijk Gebied omdat KWP onder de vraagprijs had geboden. Uiteindelijk heeft KWP meer betaald dan er geboden is. Later heeft Portaal zich teruggetrokken en de samenwerkingsovereenkomst niet ondertekend. Portaal moet de logiesgebouwen nog terug verkopen. Dit gebeurt na het vaststellen van het bestemmingsplan. Na de vaststelling van het bestemmingsplan (volgens planning 4e kwartaal 2016) zal er worden gesloopt, ingericht en gebouwd. Bezwaarmakers kunnen nu nog vertragingen veroorzaken in het bestemmingsplantraject. Hij verwacht dat dit wel zal meevallen. De dorpsraad van Schaarsbergen is goed meegenomen in het proces, maar je weet het nooit zeker. KWP blijft betrokken tot en met de oplevering van het project en de overdraging van de openbare ruimte aan de gemeente. Naar verwachting is KWP in 2018 gereed met het project.

KWP heeft in het project de rol van risicodragend ontwikkelaar. Daarnaast werken ze actief mee aan de tijdelijke evenementen die een positieve branding voor het gebied opleveren. Concreet betekent dit dat ze toestemming verlenen, geen vergoeding vragen en faciliteren qua ruimte en voorzieningen. Ook verzorgen zij de communicatie richting de kopers en geïnteresseerden. Er melden zich regelmatig mensen om een folie te bouwen, maar KWP wil eerst wachten totdat het bestemmingsplan is vastgesteld. Tot dat moment wil KWP niets verkopen. Hans Jungerius, Harro de Jong, Florentijn Hofman en de horecaondernemers zijn de enigen die vastgoed gekocht hebben. De overige bewoners hebben een tijdelijke gebruiksovereenkomst, een soort van anti-kraak constructie.

Hasselerharm is ontwikkelaar voor het project, dat wil zeggen dat hij het ontwikkelproces aanstuurt, contact onderhoudt

met de gemeente en de planontwerpers. De taken worden momenteel steeds meer door een collega overgenomen. Hasselerharm blijft wel eindverantwoordelijk voor project en legt verantwoording af aan de directie van KWP. Hij hoopt dat de ambities van het masterplan worden uitgevoerd: een mening van natuur, cultuur, recreatie, wonen en werken. Het terrein moet geen community worden, maar een openbaar karakter hebben en een stepping stone worden tussen de stad en de Veluwe. De ontwikkeling zal geen groot financieel rendement opleveren, maar wel veel positieve publiciteit, net als Van Nelle fabriek, een ander project van KWP.

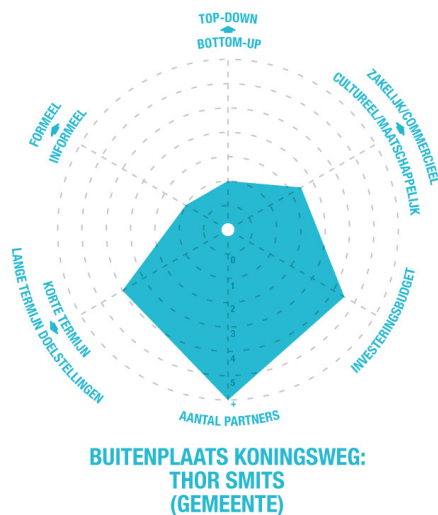
Hasselerharm heeft veel waardering voor de rol van Hans Jungerius, Harro de Jong en de kunstenaars/huurders. Zij maken het terrein nu en leveren veel positieve publiciteit. Het is een lokaal team dat een echt Arnhems plan heeft gemaakt.

KWP wil graag dat de bewoners/kunstenaars kunnen blijven wonen door te kopen. De prijs moet dan wel voor hen aantrekkelijk zijn. Momenteel lopen gesprekken met enkele geïnteresseerden hierover. Het gesprek gaat over wie wat doet. De renovatie van de gevels zal dan door KWP worden gedaan en de inbouw door de bewoners.

De ligging van het terrein aan de rand van de Veluwe, in het groen en goed bereikbaarheid vanaf de A50 en A12 zijn absoluut een pré. Er zijn echter geen voorzieningen in de buurt, je moet alles met de auto doen.

Het overleg met de gemeentelijke ecooloog over de natuuraspecten verliep goed. Ook het overleg over de verkeersbewegingen ging goed, mede omdat er geen grote publiekstrekker komt op het terrein. Het overleg met de gemeentelijke monumentenzorg verliep zeer stroef, ondanks dat KWP oude directeur van de Rijksdienst voor Monumentenzorg Fons Asselbergs en het gerenommeerde bureau MAB had ingeschakeld.

Volgende > Thor Smits

Thor Smits is ambtelijk opdrachtgever namens de gemeente Arnhem. De gemeente is vanaf 2008 betrokken bij de verkoop van het terrein door Defensie via de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Defensie heeft toen een gecoördineerde actie georganiseerd om een aantal voormalige defensie terreinen te verkopen of terug te geven aan de natuur. De locaties aan de Koningsweg moest geld opleveren om de natuurlocaties te compenseren. In 2008 is er een nota van randvoorwaarden opgesteld door DLG in samenspraak met gemeente, Provincie en Rijk

Belangrijke momenten waren volgens Smits het vaststellen van het publiek programma van eisen, de verkoop van het terrein door DLG aan het consortium KWP-Portaal en het vertrek van Portaal uit het consortium. Nadat de terreinen gegund waren aan het consortium hebben KWP en Portaal een verzoek ingediend voor wijziging van het masterplan. Na goed overleg is dit gelukt. Het consortium wilden meer woningen en follies bouwen op het terrein. Dat was gevoelig in relatie tot de natuurwaarden.

Smits ervaart het als positief dat de randvoorwaarden vooraf zijn vastgelegd. Dat pakte in dit gebied goed uit omdat het tegen de ecologische hoofdstructuur aanligt en het Natura 2000 gebied is. De kans is normaliter groot om vast te lopen in dit soort beleidsgebieden. De open houding van de ontwikkelaar en de ruimte voor tijdelijke ontwikkeling en zijn volgens Smits ook een succesfactor. De cultuurhistorische waarde van het erfgoed is enorm en maakt het gebied tot een unieke plek. Andere succesfactoren zijn de goede samenwerking tussen gemeente, Provincie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, maar ook het groene karakter van de plek. Smits vindt het waardevol dat het creatieve idee bij dit project centraal staat en dat er mensen zijn, zoals Hans Jungerius en Harro de Jong, die dat blijven vertellen. Het is niet zozeer en ontwikkelingsgedreven plan. Het tijdelijk gebruik lijkt momenteel waardevoller voor de stad dan de permanente fase, maar dit moet zich nog uitwijzen.

Het vertrek van Portaal was een grote tegenslag in het proces. Een bijkomend effect is de te lange bestemmingsplanprocedure. Die kan formeel pas gaan lopen als de logiesgebouwen door Portaal zijn terugverkocht aan KWP. Risico is dat de rek uit het proces gaat en het elastiekje gaat breken, het duurt immers al zeven jaar.

De gemeente heeft een enkelvoudige publiekrechtelijke rol binnen de gebiedsontwikkeling, dat wil zeggen kaders stellen, bestemmingplanprocedure, vergunningen verlenen en handhaven als het nodig is. De gemeente neemt de openbare ruimte over en gaat het beheren. De ambtelijke kosten worden vergoed door de ontwikkelaar.

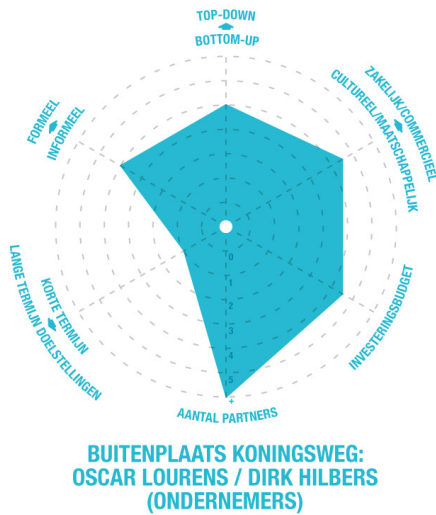
Thor Smits

De actieve betrokkenheid van de gemeente loopt totdat de ontwikkeling is afgerond, de laatste vergunning is verstrekt en de oplevering klaar is conform de vergunning. Daarna heeft de gemeente een rol in het beheer van de openbare ruimte.

Omdat er nu sprake is van een gedoogsituatie van de tijdelijke invulling, vindt de gemeente het niet fijn dat de procedure zo lang duurt omdat de gedoogsituatie met alle risico's dan langer gehandhaafd blijft.

Thor Smits hoopt dat het masterplan gerealiseerd wordt, want daarin zit alles vervat wat de gemeente wenst: culturele functies en een positieve natuurbalans. De culturele functies in de definitieve fase zijn nog een vraagstuk omdat Portaal en SLAK geen permanente ateliers gaan realiseren. Smits heeft toch goede hoop dat er een goede basis komt van andersdenkenden die het gebied een uniek karakter geven, maar het is lastig om dit te voorspellen. Dit is niet af te dwingen, het kan niet ingebakken worden in een bestemmingsplan.

Volgende > Oscar Lourens

Beeldend kunstenaar **Oscar Lourens** is naar de Koningsweg gekomen toen hij zijn vorige atelier in Arnhem moest verlaten. Hij huurde bij Atelierbeheerder SLAK en het contract werd niet verlengd. Op dat moment werden op de Koningsweg ateliers, eveneens door SLAK, aangeboden die bruikbaar waren voor hem. Ook bioloog en partner van Lourens Dirk Hilbers wilde er een atelier huren vanwege de ligging in het buitengebied lag. SLAK wilde in eerste instantie niet doorzetten met de ateliervershuur van het pand waar Lourens en Hilbers nu gevestigd zijn omdat er te veel geïnvesteerd moest worden in verwarming en andere voorzieningen. Ze wilden dit pas doen als er minimaal tien huurders waren. Lourens en Hilbers hebben toen meer kunstenaars erbij gehaald waardoor SLAK uiteindelijk doorzette en ze vanaf april 2012 konden huren. Op een gegeven moment hebben Lourens en Hilbers een houtkachel in het atelier geïnstalleerd zodat het ook in de koudere perioden te gebruiken is, ook om mensen te ontvangen. Ook hebben de huurders zelf internet aangelegd. Naast dit pand woonden er al 25 kunstenaars in andere panden op het terrein.

In eerste instantie wisten Lourens en Hilbers niet of de plek een succes zou kunnen worden vanwege de ligging buiten de stad. Toen ze voor het eerst een etentje organiseerden voor vrienden en genodigden bleek dat mensen, ondanks de afstand, toch graag kwamen. Stichting G.A.N.G. ging culturele events organiseren onder de naam Woeste Gronden. Zij organiseerden de pr en het centrale deel van het event met muziek en horeca. Kunstenaars op het terrein programmeerden inhoudelijke onderdelen van de events, zoals exposities in de kapel en de guestroom. Toen G.A.N.G. ophield met bestaan hebben de kunstenaars/huurders de programmering overgenomen met de Code Rood manifestaties. Lourens organiseert een deelprogramma van Code Rood en is daarmee ook één van de culturele gangmakers van het terrein. Code Rood wordt niet gesubsidieerd door de gemeente of financieel ondersteund door de gebiedsontwikkeling. Het wordt steeds beter bezocht, krijgt veel waardering en heeft de Arnhem Cultuurprijs 2015 gewonnen, samen met Hotel Spatie

Het tijdelijke huurcontract zou in eerste instantie eindigen per 1 juli 2015. Dit is verlengd tot 1 jan 2016 en later tot medio 2016. Daarna wordt (naar verwachting) het bestemmingsplan gewijzigd en worden de bouwvergunningen aangevraagd voor de herontwikkeling van het gebied. De huur van de ateliers bedraagt 130 euro per maand per ruimte inclusief het voorschot voor gas, water en licht. Lourens en Hilbers huren samen vijf ruimten.

Lourens en Hilbers willen samen met enkele geestverwanten één van de logiesgebouwen kopen en geschikt maken voor wonen en werken. De gesprekken met gebiedsontwikkelaar KWP hierover lopen. KWP is eigenaar van Buitenplaats Koningsweg, maar corporatie Portaal is eigenaar van logiesgebouwen. Portaal wilde bij aanvang van het ontwikkelproces permanente atelierwoningen realiseren en SLAK zou het toewijzingsbeleid uitvoeren. Portaal (en SLAK daarmee ook) heeft zich uit de gebiedsontwikkeling teruggetrokken omdat ze in moeilijk weer terecht kwam. De panden zijn nog steeds in bezit van Portaal maar moeten teruggekocht worden nadat het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld.

Buitenplaats Koningsweg biedt meer dan alleen een werkplek. Er bleek al snel een hechte band te ontstaan tussen de huurders. De tijdelijkheid biedt veel vrijheid en ruimte waardoor gemeenschappelijk activiteiten kunnen worden ontplooid zoals Code Rood. Het is een soort van vrijstaat. Meestal pakt deze vrijheid positief uit maar soms ook minder omdat er overlast kan ontstaan. De groene en rustige setting is een pré. Er is veel aandacht voor de groenbeleving en bijzondere natuurwaarden en dat bindt ook mensen. Het terrein heeft een eigen, militaire sfeer en dat geeft het een bijzonder karakter. Dat is goed voor de culturele events, omdat ze daarmee herkenbaar en uniek zijn. De afstand tot de stad is eigenlijk ook een voordeel voor de bijzondere beleving van het terrein.

Na de tijdelijke fase zal de sfeer op het terrein ingrijpend veranderen. Veel huidige huurders kunnen niet blijven omdat ze de financiële slagkracht niet hebben voor commerciële koop of huur. Ook zal de beslotenheid van het huidige terrein veranderen omdat het terrein openbaar toegankelijk wordt. Alles wordt dan bestemd en de vrijheid en ruimte verdwijnen. De Code Rood locaties (Guestroom, Transmute, Portiersloge, MIR) zullen verdwijnen.

Volgende > Florentijn Hofman

Beeldend Kunstenaar **Florentijn Hofman** woont en werkt in het Scharniergebouw. Hij bouwt er zijn studio en werkplaats en woont er met zijn gezin. Er komt een grote projectruimte in de voormalige bioscoop. Het filmdoek zit er nog in en er komt een internationaal programma met lezingen, onderzoek, screenings en een artist in residence programma. De omgeving heeft enorm veel kwaliteit en dat maakt het aantrekkelijk voor kunstenaars om als artist in residence te werken, zelfs met hun gezin erbij. Florentijn wil de interactie tussen hemzelf en de bezoekende kunstenaars en is op zoek naar cross overs, bijvoorbeeld met de wetenschap. Arnhem kan daarvan meegenieten, maar Florentijn wil er zelf ook profijt van hebben. Het mag wat hem betreft los van de geijkte paden. Code Rood zal wellicht verdwijnen, maar beeldende kunst zal, als het aan Florentijn ligt, wel de rode draad blijven van de Buitenplaats Koningsweg. Het Scharniergebouw kan daarbij letterlijk een verbinding vormen. Hoe het precies gaat uitpakken is nog niet duidelijk. Het moet voor Florentijn een plek worden om te observeren en relativeren, om te bouwen, te denken en te ontmoeten. Wel is het belangrijk dat de deur af en toe ook even dicht kan zodat Florentijn en zijn gezin ook rust kunnen hebben.

Florentijn was enkele jaren geleden op zoek naar een alternatief voor zijn studio en woning in Rotterdam. Hij zocht naar een plek in het noordoostelijke deel van het land (van Groningen tot Gelderland). Hij had via SLAK gehoord van de Buitenplaats Koningsweg en heeft toen met KWP gebeld om informatie te krijgen. Later was hij in overleg met Harro de Jong over het feestaardvarken. Harro heeft Florentijn toen uitgenodigd om naar de Koningsweg te komen en hem een rondleiding gegeven. In eerste instantie was Florentijn geïnteresseerd in de garage en het radargebouw. Toen hij KWP nog een keer belde heeft hij een afspraak gemaakt met Roy Hasselerharm. De garage en het radargebouw bleken toen niet beschikbaar te zijn. Twee maanden later belde Hasselerharm terug en stelde het Scharniergebouw voor. In eerste instantie leek dit pand te groot, maar begin 2013 is Florentijn gaan kijken en kreeg de sleutels van het pand. Die heeft hij daarna nooit meer teruggegeven. Ondertussen gingen hij wel verder kijken naar andere plekken, maar dat leverde geen betere alternatieven op. Na anderhalf jaar (augustus 2014) heeft Florentijn het Scharniergebouw gekocht. De bestemming van het pand wordt wonen-werken in het nieuwe bestemmingsplan. De vaststelling daarvan is steeds uitgesteld, maar het zit er aan te komen.

De plek is voor Florentijn goed omdat het dicht bij Arnhem ligt met alle voorzieningen, maar het terrein zelf in de luwte

Florentijn Hofman

van de stad ligt. Als Chinese opdrachtgevers op bezoek komen, dan kunnen zo ook nog even naar het Kröller-Müller Museum. Eerder reisde Florentijn veel naar Azië en Amerika, maar nu komen de opdrachtgevers naar Arnhem toe. Hij heeft zeker wat te laten zien. De geschiedenis is interessant en de omgeving prachtig.

Florentijn hoop dat er veel jonge gezinnen met kinderen op het terrein komen wonen en dat de bewoners cultureel geëngageerd zijn en iets te vertellen hebben. Het zou mooi zijn als de bewoners het terrein naar een hoger niveau kunnen brengen door bijzondere invullingen en initiatieven.